

ANOREXIA NERVOSA BĒRNU KLĪNISKAJĀ UNIVERSITĀTES SLIMNĪCĀ 2016-2021: EPIDEMIOLOĢISKIE UN SOCIO-DEMOGRĀFISKIE ASPEKTI

Autors: dr. Kristīna Mackeiviča

Līdzautori: dr. Nikita Bezborodovs, dr. Ilze Mežraupe, Uztura speciālists Marina Svētiņa, dr. Ieva Muižniece

Mērķi

Apkopot datus par Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas pirmreizējām konsultācijām pacientiem līdz 18 g.v. ar anoreksijas diagnozi laika posmā no 2016. līdz 2021. gadam, apskatīt gadījumu skaita izmaiņu tendences.

Metodes

Retrospektīvs pētījums, kurā tika iekļauti pacienti, kas uzņemti laikā no 2016. gada janvāra līdz 2021. gada decembrim ar anoreksijas diagnozi (SSK-10). Dati apkopoti no Rīgas Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas medicīniskajiem dokumentiem; tika pētītas ambulatorās kartes. Dati analizēti ar statistikas programmatūru (IBM SPSS 23), izmantoti χ^2 testi, t-tests, ANOVA testi.

Rezultāti

Analizētajā periodā 182 pacientiem tika uzlikta diagnoze anoreksija (177 meitenes, 5 zēni), no kuriem 12 pacienti vērsās pēc konsultācijas 2016. gadā, 9 – 2017. gadā, 20 – 2018. gadā, 33 – 2019. gadā, 41 – 2020. gadā un 67 – 2021. gadā. Vidējais vecums meitenēm 14.53 (CI 14.30-14.76), puisiem 14.00 (CI 11.52-16.48), vecuma starpība nebija statistiski nozīmīga ($p=0.441$). Pusaudži, kuri vērsās pēc palīdzības 2017. gadā, bija vecāki, nekā pārējos gados, ar vidējo vecumu 15.67 (CI 14.73-16.61), $p=0.031$.

Neatliekamā kārtā uz nodaļu tika stacionēti 53 pacienti, bet 129 pacienti tika turpmāk konsultēti ambulatori. Lielākais pacientu skaits (88.9%) tika stacionēts 2017. gadā, mazākais – 2020. gadā (14.6%).

Nepietiekams ķermeņa masas indekss (KMI) ($<18,5 \text{ kg/m}^2$) pirmās konsultācijas brīdī bija 151 pacientam; nepietiekams svars (mazāks par 5 procentilēm) ir konstatēts 72 pacientiem. 58.2% sieviešu dzimuma pacientu tika konstatēta komorbīda sekundāra amenoreja, kuras vidējais ilgums bija 6.07 mēneši (CI 5.30 – 6.84). Pacientēm ar sekundāro amenoreju KMI bija statistiski nozīmīgi zemāks, nekā pacientēm bez tās, attiecīgi 16.32 (CI 15.95-16.70) un 18.50 (CI 17.56-19.43), $p<.001$.

Suicidālas domas tika novērotas 11.5% pacientu. Statistiski nozīmīgs pieaugums tika konstatēts to biežumā – zemākais rezultāts – 5.0% no pacientiem 2017. gadā, augstākais – 23.9%, 2021. gadā, $p<.001$. 11.5% no pacientiem veikuši nesuicidālo paškaitējumu, statistiski nozīmīga starpība tika novērota 2021. gadā, kad tas tika konstatēts 16.5% pacientu, $p<0.001$.

Secinājumi

Pētāmajā periodā ar katru nākamo gadu statistiski nozīmīgi pieaudzis pacientu skaits, ka vērsās pēc palīdzība sakarā ar anoreksiju. Pacientiem ir paaugstinājies nesuicidāla paškaitējuma un suicidālo domu biežums. Sekundāra amenoreja ir bieža anoreksijas

blakusdiagnoze, kurai ir cieša saistība ar KMI.